

V tretjem delu pa prinaša opis predmetov, najdenih slučajno leta 1942 v okolici Bargale (v Radanji, ki leži južno od Bargale). Najdbe same pripadajo t. i. halštatskemu grobišču. Glede na analogije pripisuje avtor najdbe etnično ilirskim plemenom. Datira pa jih na konec VI.—V. stoletja, t. j. pod konec halštatske dobe.

Končni avtorjev sklep glede etničnega naseljevanja teh pokrajin je, da so te kraje vsaj do konca VI. stoletja pred n. e. naseljevali Iliri, ki pa so nato bili potisnjeni drugam, na njihovo mesto so se pa priselili Trakijci. Čeprav arheološkega gradiva za sedaj nimamo, predpostavlja vseeno, da se je to moglo zgoditi že za časa Filipa II. in Aleksandra Velikega oziroma za časa ustvarjanja velike makedonske države.

Razprava je v toliko pomembnejša, ker s področja Makedonije nimamo dosti razprav, ki bi upoštevale arheološke najdbe, kakor na drugi strani nimamo Makedonije skoraj še nič arheološko raziskane, vsaj ne iz časa pred n. e. Na vsak način pa bi bile možne marsikakšne pripombe k avtorjevim tako zgodovinskim kakor arheološkim sklepom. Josip Korošec

Olga Šafarik: Jedna ostava bronzanog doba iz Beograda (Starinar, Organ Arheološkog instituta Srpske akademije nauka, knjiga II, 1951, str. 99—106 z angleškim povzetkom).

Med izredno zanimive, čeprav slučajne najdbe zadnjih let spada najdba depota bronastih predmetov iz leta 1947 na Bulevaru Jugoslovske Armije v Beogradu. Zanimivo je vsekakor, da se je pri kopanju kanala, ko so odkrili bronaste predmete, poleg njih, kakor pripovedujejo delavci, našel tudi človeški skelet. Vendar so bronaste predmete, 17 zapestnic in eno ogrlico, našli na enem mestu, medtem ko je baje bronasta sekira ležala na drugem mestu, namreč poleg glave skeleta. Po enem gledišču, kakor nam avtorica sama navaja, bi bilo mogoče celo najdbo pripisati grobnim najdbam, vendar pa poudarja, da so vsi podatki o najdbi zelo pomanjkljivi ter da moramo zato pač prej predpostaviti, da je bil tu depot.

Kakor nam avtorica poroča, je med 19 predmeti 1 plavutasta bronasta sekira z robovi, ozkimi rezilom in širokim čelom, 1 ogrlica iz debele žice s spiralno uvitimi konci in 17 raznih zapestnic, ki jih avtorica deli v štiri razne tipe. Prvi tip predstavljajo zapestnice iz masivnega bronastega traku, ki je po dolžini upognjen, tako da so nastale poluvotle zapestnice. Ta tip je navadno bogato ornamentiran. Drugi tip predstavljajo zapestnice iz masivne žice polkrožnega ali trikotnega preseka z zoženimi konci. Tretji tip predstavljajo zapestnice iz tanjše bronaste žice polkrožnega preseka, četrti tip pa zapestnice iz masivnega bronastega traku. Avtorica stavlja v I. tip 6 zapestnic, v II. 4 zapestnice, v III. 3 in v IV. 4 zapestnice. Ornamentika je posebno bogata na zapestnicah I., II. in IV. tipa, medtem ko je v III. skupini bila le ena zapestnica ornamentirana. Kot motivi se pa uporabljajo linije, mrežasti motiv, trikotniki, motiv smrekove vejice, krogi, vbodi, cikcakaste linije itd. v raznih kombinacijah.

Glede analogij ugotavlja avtorica, da podobni predmeti doslej niso bili posebno pogosti v naših krajih. Pač pa so v večji meri znane analogije iz sosednjih pokrajin. Analogije navaja avtorica tudi v ornamentiki zapestnic in nakazuje na sorodnost teh ornamentov z ornamentami na keramičnih izdelkih. Avtorica ponovno prihaja do sklepa, da imamo dokaj sorodnih analogij v srednji Evropi, ki je v tem času bila pod precejšnjim vplivom z Ogrskega.

Novo odkriti depot avtorica časovno postavlja v najmlajšo fazo bronaste dobe oz. na začetek prvega milenija pred n. e. Josip Korošec